

Nr 465.

Av herr Ohlin m. fl., om införande av indextillägg å livräntor enligt olycksfallsförsäkringslagen och därtill anslutna författningar.

1950 års riksdag beslöt införa särskilda ersättningstillägg å livräntor, som beviljats i anledning av olycksfall före år 1949. Tilläggen utgå efter en skala med varierande procenttal för fall från olika tider och, inom varje grupp, för fall av olika svårighetsgrad. Vid lägre invaliditetsgrader än 30 % utgå inga ersättningstillägg.

År 1941 hade beslutats dyrtidstillägg till vissa ersättningar med procenttal, som motsvarade halva levnadskostnadsstegringen sedan juli 1939. 1950 års beslut om ersättningstillägg hade till syfte att i de äldre fallen ge ersättningstagarna den reella höjning av förmånerna, som ansågs berättigad med hänsyn till de vid olika tillfällen genomförda förbättringarna av ersättningsgrunderna för nya fall, men avsåg ingen uppräknig av ersättningarna till de belopp, som i jämförliga nya fall utgå enligt de bestämmelser, som trädde i kraft fr. o. m. den 1 januari 1949.

Socialvårdskommittén har i sitt betänkande med Utredning och förslag angående Yrkesskadeförsäkringslag m. m. i anslutning till en redogörelse för nu gällande bestämmelser om ersättningstillägg uttalat, att kommittén finner det angeläget, att det allmänna sörjer för att de utgående ersättningarna icke förlora sitt realvärde. Vidare har kommittén betonat, att om penningvärdeförsämringen skulle fortskrida, kunde fråga uppkomma icke blott om höjning av de utgående tilläggen utan även om utgivande av tillägg i de fall, som inträffat senare än år 1948. Kommittémajoriteten har emellertid ansett att problemet med indextillägg till ersättningar från den obligatoriska olycksfallsförsäkringen hänger nära samman med motsvarande spörsmål beträffande andra sociala förmåner.

Samtidigt som vi nu kunna konstatera en tyvärr fortskridande penningvärdeförsämring av tidigare oanade mått, vilken försämring i och för sig aktualiserar indextillägg, kunna vi icke anse att genomförandet av principen om bibehållandet av ersättningarnas realvärde för yrkesskadelivräntornas del behöver hänskjutas till så vida sammanhang som socialvårdskommitténs majoritet antytt.

Den avgörande synpunkten på frågan om upprätthållandet av löpande livräntors realvärde bör, enligt vår mening som i huvudsak sammanfaller med reservationen till betänkandet, vara följande. En yrkesskadad, som drabbats av en bestående och väsentlig nedsättning av sin arbetsförmåga, är i behov av ett köpkraftstillskott, som inte tål nämnvärd värdeminskning,

om den standard som statsmakterna tillförsäkrat honom verkligen skall kunna upprätthållas. Den sålunda erforderliga standardgarantien kan näppeligen ges i annan bindande form än en automatisk indexreglering. Först sedan denna grundläggande garanti åstadkommits anmäler sig här, liksom beträffande andra pensioner, önskemålet att giva förmånstagarna del också av sådan allmän standardförbättring, som kan inträda sedan förmånen börjat utgå.

Att tillämpa denna huvudsynpunkt på livräntetagare enligt olycksfallsförsäkringslagen och anslutna författningar är ett rättvisekrav, som enligt vår mening i hög grad skärpts genom tvenne på senare år genomförda reformer, nämligen lagstiftningen om indextillägg på folkpensioner samt den här ovan berörda lagstiftningen om ersättningstillägg på äldre yrkesskadelivräntor. Den förra lagstiftningen har angivit metoden för den indexreglering vi efterlysa, och den senare har lagt en användbar grund för ändamålet. I båda fallen ha vidare statsmakterna åtagit sig att bestrida kostnaderna direkt med statsmedel, en finansieringsmetod som under rådande förhållanden uppenbarligen måste anlitas också för den reform vi avse.

Ehuru sålunda indexreglering av här ifrågasvarande livräntor av oss anses vara riktig och angelägen och behovet av en sådan skärpts sedan socialvårdskommittén behandlade frågan och utformade sina synpunkter därå, föreligga uppenbarligen vissa ännu icke utredda spörsmål icke blott på det tekniska området utan även i fråga om indexregleringens omfattning. Det synes oss så mycket mera lämpligt att skyndsamt genomföra denna utredning som, enligt uppgift i statsverkspropositionen, regeringen inte har för avsikt att i år framlägga förslag till ny yrkesskadeförsäkringslag.

Under hänvisning till vad här ovan anförts anhålla vi,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om en snabbutredning syftande till införande av indextillägg å livräntor enligt olycksfallsförsäkringslagen och anslutna författningar.

Stockholm den 26 januari 1952.

Bertil Ohlin.

Per A. Johnsson

Manne Ståhl.

i Kastanjegården.

Wald. Svensson.

Bertil von Friesen.

Rudolf Boman

i Kieryd.

Ragnhild Sandström.

Sven Wedén.